

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 39

Fylke: N. Trondhlag

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Glauan

Emne: Høgtids mat ved familiepartier

Bygdelag:

Oppskr. av: Olav Mestad

Gard: Urstet

(adresse): Gardsland

G.nr. 35- Br.nr. 182

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

A. Fædrelen.

1. Det var alminnelig skikk å gå med barsengmat til barndomen og er det delvis sanna.
2. De kom vel helst enkeltvis.
3. Stogen stik avtale har en ikkje hørt om.
4. Stogen bestemt dag, vart det ikkje for besøket.
5. Aldrig mer enn en gang.
6. Graut var vel det vanlige fôr. Nu er det helst hjemmebakte kaker.
7. Graut under punkt 5.
8. Grauten blev vel helst øst opp i et fat.
9. Det blev vel helst brukt betegnelsen barsengmat.
10. Regelen var at det var kanna selv som gikk. Var det svært langt å fare så hente det at hun sendte mannen ivi. Det er fortalt om en kanna som hadde en menn som var ualmindelig snar på foten. Det var omkring 3. mil å gå så hun sendte mannen ivi med barsenggraute. Da han kame frem var grauten like varm.
11. Det var ingen ting ivier for at mannen var med. Var det lang vei og godt fære så kulte de hestkyss.
12. Praktising måtte det vare nærsen helst det kom fakk tilgards, enten en kanna med

hansing mat eller ikke.

- 13. Var særskilt navn på denne hakking van det ikke.
- 14. Se under punkt 12.
- 15. Naboer og nære skyldfolk, gikk vel også til ugifte mødre.
- 16. En skulde anta at det var kring århundre = skiftet at grauten kom av bruk.
- 17. Det var vel ikke ualmindelig at kamene hadde en liten gave til den nyfødte. Gaven var vel helst et kledesjlag. Var det et jentebarn kunde gaven bestå i et smykke.
- 18. Skikken er ikke kommet bort ennå.
- 19. Tidsketer blir holdt nu og da, men ikke alltid. De som var med var de nærmeste skyldfolk og nærmeste naboer.
- 20. Tåps sekkepart hettes barsål.
- 21. Tendinger til barsål var ikke almindelig.
- 22. Se under punkt 21.
- 23. Barsål er ikke bruk lenger.

B. Fødselsdag

- 24. Nagen stine fest blev ikke holdt hverken for barn eller voksne i eldre tid.
- 25. Nagen regel med å holde fødselsdag for voksnes hvert år eller ved runde tall er det ikke.
- 26. Det hender at der blir holdt fødselsdag ved runde tall. Det er som regel bare budne gjester.
- 27. En liten gave anses passende å ha med når en kommer.
- 28. Nagen spesiell rett til fødselsdagen har en ikke hørt om.
- 29. Blikkeke med lys på forekammer ikke

C. Konfirmasjon.

- 30. Nagen konfirmasjonsfest i eldre tid var en ikke om.
- 31. Det hender vel at der er en kop sjakalade

i anledning kanformasjonen uten at en kan si når det begynte.

32. Nagen spesielle innbuelle er det ikke uten de mest skyldfolk.
33. Gendinger forekommer ikke.
34. Kanfirmasjonsgaver er ikke salmindelige.
35. Nagen bestemt rett eller kake har en ikke hørt om.

D. Bryllup.

36. Parloves gjestebud er ikke kjent.
37. Heller ikke i eldre tid var det i bruk. En har hørt navnet heim kamål uten at en vet om det er holdt nogen gang.
38. Fløvedmåltidet blev holdt den første kvelden. Da skulle det serveres en kjøttrett og en fiskrett, og i yngre tid også dessert. 3 dagers bryllup har en hørt tale om, men der er for lenge siden gått av bruk.
- De fastjellige retter kan en dessverre ikke gi nogen opplysninger om.
39. Gendinger var i bruk i eldre tid. Det bestod bare av loismat. Klemning og gannvi og smør. Hovmeget en hadde kam an på råd og anledning.
40. Pynting av smøret var ikke brukt her.
41. Den sam bud til gjestebud (bryllup) samlet aldrig sammen mat.
42. Gendingen kaltes nest.
43. Det hendte at det blev sendt kvelden i formen men regelen var at gjestene hadde med sig neste når de kom.
44. Nagen fest i anledning neste kjennes ikke.
45. Heller ikke blev det sendt tilbake nogen smakebit.
46. De sam stad for maten og oppvartingen i

- et gjestebud kalles matmar
- 47. Svart under punkt 38.
- 48. Det hender men er ikke vanlig.
- 49. Det hender også men er heller ikke vanlig.
- 50. I slike tilfeller blir det som regel ingen gaver.
- 51. Nagen årlig tilbakevendende bryllupsfest kjender en ikke til.
E. Gravøl
- 52. De nærmest slektningene og grendene. Det var faste grenser for grendene. En av de nærmeste etterlevende gikk omkring og bad. Skulle det hedes bare eldre folk blev det varskoddet om det.
- 53. To dager var vel det meste en har hørt om. Men andre dager var det bare de nærmeste slektninger.
- 54. Et hovedmåltid som blev servert ved langbord.
- 55. Det var og er mat som ikke regnes for gjestebuds mat. Sådant mat blev heller ikke servert.
- 56. Nagen særskilt navn var det ikke på hovedmåltidet.
- 57. Var det for liten plass likt en sig inn på nærmeste gård hvor det var plass.
- 58. Som regel hadde gjestene sendingen med når de kom.
- 59. Nagen spesiell pugging av sendingen kjennes en ikke til.
- 60. Nagen fest i anledning neste blev ikke holdt.
- 61. Nagen sådant forskjell kjennes ikke.
- 62. Overgangsformer kan ikke påvises.
- 63. Det var regel med brennevinn både i begravelse og bryllupsfest.

- 64. En kan ikke si at en har lagt merke til det.
- 65. Kaffe og mat og sjokolade.
- 66. Alkohol har vært brukt men er nu kommet ut av bruk.
- 67. Det er kun i den siste tid det kan sies å ha vært hotel i bygden. Det er dog all holdt begravesmiddag der.
- 68. Skriftlig innbydelse er ikke brukt uten det er så langt at en ikke kan gjøre det på annen måte.
- 69. De den første lokelavis begynte å komme ut omkring 1870.

70. F. Nye fester

- 70. Nagen sådan tradisjon er ikke blitt ennu
- 71. Det er vel nogen som serverer en ekstra kopp kaffe eller agur sjokolade på mandagen.
- 72. Det samme gjelder agur på fredagen.
- 73. Nagen bestemt rett utenom blautkake blir ikke brukt.
- 74. Tilskyndelser om å lage god mat eller gode kaker kan en vel få fra mange steder. Folk anses vel bruke en fin mat og såke kaker for å være mundgælig nødvendig hvis en skal reknes å ha høy leverstandard.
- 75. Gjennom avisene,